# ŻYCIE GOSPODARCZE

*Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej*

**Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.**

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 15 lutego 1933

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 30 zł, półrocznie 15 zł, kwartalnie 7,5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 36 zł, półrocznie 18 zł, kwartalnie 9 zł. Numer pojedyńczy 1,5 zł.

**NR. 4** Wydawca: *Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.* **ROK 12**

# Sprawy socjalne.

## Jak należy postępować w razie redukcji dni pracy robotników.

Dokończenie z Nr. 3/33.

II. Fundusz Bezrobocia opłaca się w wysokości 2 proc. od zarobku, bez względu na jego wysokość, z czego 25 procent potrąca się robotnikom. Młodociani do 16 lat nie podlegają ubezpieczeniu.

III. Podatek dochodowy i dodatek kryzysowy oblicza się według stopy rzeczywistego zarobku w danym tygodniu, czy też w innym przyjętym okresie płatniczym.

IV. Wynagrodzenia urlopowe. Za podstawę bierze się zarobek z ostatnich trzech miesięcy podzielony przez wszystkie dni robocze, które były w tym okresie (bez niedziel i świąt), a zatem ilość dni faktycznie przepracowanych w tym okresie przez robotnika, któremu udzielany jest urlop, jest kwestją obojętną. Otrzymany w ten sposób urlopowy zarobek dzienny należy pomnożyć przez odpowiednią ilość dni urlopu.

W sprawie tej wydany był okólnik Głównego Inspektora Pracy z dnia 30. 7. 1932 r. Nr. 12.:

„Do Panów Inspektorów Pracy wszystkich okręgów i obwodów.

Wobec stosowania niezgodnej z prawem interpretacji przepisów ustawy z dnia 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 334), oraz rozporządzenia z dnia 11 czerwca 1923 r. w przedmiocie wykonywania ustawy z dnia 16 maja 1922 r. o urlopach (Dz. U. R. P. Nr. 62. poz. 464) — zwłaszcza w wypadkach, gdy pracownicy są zatrudnieni przez niepełny tydzień, lub praca z różnych przyczyn ulega zawieszeniu na pewien przeciąg czasu, a umowy o pracę nie ulegają rozwiązaniu, — wyjaśniam, w jaki sposób powinno być obliczane wynagrodzenie za czas urlopu w powyższych wypadkach.

W wypadkach, gdy pracownicy są zatrudnieni przez niepełny tydzień, pracownik za każdy dzień urlopu powinien w myśl § 27 wymienionego rozporządzenia otrzymać swój normalny dzienny zarobek, zmniejszony w tym stosunku, w jakim przeciętna ilość dni pracy na tydzień w poprzedzającym urlop trzymiesięcznym okresie jest mniejsza od 6-u. W wypadkach, gdy praca w poprzedzającym urlop trzymiesięcznym okresie z różnych przyczyn ulega zawieszeniu na pewien przeciąg czasu, celem obliczenia przeciętnego wynagrodzenia dziennego w okresie trzymiesięcznym przed urlopem należy podzielić ogólną sumę wynagrodzenia, jaka robotnikowi przypadała w tym okresie, przez ilość dni roboczych przypadających na ten okres, a więc z potrąceniem dni niedzielnych, świątecznych oraz tych dni, w których praca uległa zawieszeniu. Ustalenie w ten sposób dzielnika odpowiada brzmieniu przepisu 28 ust. 1 wymienionego wyżej rozporządzenia o urlopach oraz myśli przewodniej orzeczenia Sądu Najwyższego Izby I. C. 1675/29 z dn. 11—15 kwietnia 1930 r., zamieszczonego w kwartalniku „Praca i Opieka Społeczna“ (zeszyt 3 z 1930 r. str. 320 i 321).

Wyłuszczone powyżej sposoby obliczenia wynagrodzenia za czas urlopu, zmierzają do zapewnienia pracownikowi, zgodnie z art. 4 ustawy o urlopach, normalnych poborów za cały czas urlopu, to znaczy takich poborów, jakieby mu przypadały, gdyby w tym czasie pracował z tą różnicą, że ma je otrzymywać za cały czas urlopu, a więc i za dni niedzielne i świąteczne w tym czasie przypadające.

Za głównego Inspektora Pracy
i Kierownika Departamentu Pracy

(—) T. Ulanowski
Naczelnik Wydziału.

V. Odprawy należą się w wysokości wynagrodzenia za ogłoszoną ilość dni pracy w tygodniu pomnożoną przez 2. O ile ogłoszenie wskazuje, w które dni tygodnia trwa praca, to należy, przy wynagrodzeniu godzinowem, przyjąć sobotę za 6 godzin, pozostałe dni po 8 godzin dziennie, chyba, że zmniejszona była ilość godzin dnia roboczego. O ile poszczególny robotnik, pomimo ogłoszenia o redukcji dni pracy, był zatrudniony więcej dni niż było ogłoszone, to odprawa przysługuje mu w wysokości wynagrodzenia z ostatnich 2-ch tygodni.

Należy się wystrzegać zatrudniania poszczególnych robotników mniej dni niż było ogłoszone.

(Rynek Metalowy).

## W sprawie nowych ustaw socjalnych.

Sytuacja w sprawie nowych ustaw socjalnych na terenie sejmowym wyklarowała się ostatecznie w tym kierunku, że wszystkie znane projekty zostaną przeprowadzone w obecnej sesji, przyczem nie udało się odłączyć sprawy ubezpieczenia inwalidzkiego i emerytalnego od tych spraw, w których przewidywane są ulgi dla gospodarstwa, oraz przesunąć je na dalszą metę.

Zdawało się, że zmiany, które zajdą w stosunku do znanych przedłożeń rządowych (ustawy o scaleniu ubezpieczeń społecznych, o czasie pracy i o urlopach robotniczych) zapewne nie będą istotne.

Jednakże w ostatnim czasie okazało się, że odnośne przedłożenia rządowe zostały jeszcze zmienione w sposób z punktu widzenia gospodarczego niepożądany. W szczególności w sejmowej komisji ochrony pracy zakończono drugie czytanie i przegłosowano poprawki zgłoszone do projektu ustawy o ubezpieczeniach. Poprawki te zmierzają m. i. do rozszerzania ubezpieczenia emerytalnego robotników, zatrudnionych w przemyśle na robotników rolnych, czego nie przewidywał projekt rządowy oraz obniżenia wieku decydującego o utrzymaniu prawa do renty starczej dla górników i hutników z 65 na 60 lat, z ewentualnością dalszego obniżenia o 5 lat. Skasowano również opłaty za porady lekarskie, które przewidywał projekt rządowy. Zmieniono też organizację z jednego projektowanego zakładu ubezpieczeń społecznych na cztery zakłady, mianowicie: ubezpieczenia na wypadek chorobowy, od wypadków, emerytalny, robotników i ZUPU, a jako nadbudówkę utworzono izbę ubezpieczeń społecznych.

Prawdopodobnie w bardzo niedługim czasie projekt rządowy z wszystkiemi temi poprawkami przyjdzie na plenum Sejmu.

Nadmienić jeszcze należy, że wysunięty swego czasu pomysł, by po uchwaleniu ustawy scaleniowej wprowadzenie nowych działów ubezpieczeń w życie pozostawić rozporządzeniu Rady Ministrów, niema obecnie już żadnych szans, tak, że cała nowa struktura ubezpieczeń socjalnych po uchwaleniu jej przez ciała ustawodawcze będzie zaraz zrealizowana.

## O likwidację zaległości obciążeń socjalnych.

Poza szczególnie palącą kwestją likwidacji zaległości podatkowych, niemniej aktualną jest sprawa likwidacji zaległości składek na rzecz ubezpieczeń społecznych. Jest to również wielki ciężar, paraliżujący wszelkie wysiłki w kierunku wybrnięcia z krytycznej sytuacji.

Jak się dowiadujemy ogólna suma zaległości we wszystkich działach ubezpieczeń społecznych już w końcu r. 1931 przekroczyła 200 milj. zł co stanowi 40 proc. składek przypadających do wpłaty w tym roku. W końcu r. 1932 suma ta osięgnęła już ćwierć miljona zł. To też sfery gospodarcze uważają za konieczne likwidację tych zaległości. Przy ubezpieczeniach krótkoterminowych t. j. takich, które z rocznych wpływów pokrywają swe roczne wydatki można zastosować sposób na wzór systemu likwidacji zaległości podatkowych, drogą ich stopniowego umorzenia. Jeśli chodzi o zaległości w zakresie ubezpieczenia długoterminowego, to one stanowią część majątku danych instytucyj ubezpieczeniowych i muszą być traktowane odmiennie. W tym wypadku zdaniem sfer gospodarczych — możnaby ułatwić poszczególnym przedsiębiorstwom spłatę przez rozłożenie jej na raty płatne w ciągu szeregu lat i obniżenie odsetek zwłoki. Oczywiście takie postawienie sprawy zaległości ubezpieczeniowych w najmniejszym stopniu nie wyklucza konieczności rewizji całokształtu obciążeń socjalnych, wysuwanej również jako zasadniczy postulat przez sfery gospodarcze.

# Sprawy podatkowe.

## Wymiary podatkowe.

Ministerstwo Skarbu wydało okólnik L. D. V. 55932/I/32 z daty 29. grudnia 1932 r.

W wyniku przeprowadzonych ostatnio z ramienia Ministerstwa Skarbu lustracyj Urzędów Skarbowych stwierdzono, że niejednokrotnie Urzędy Skarbowe uskuteczniają płatnikom, którzy nie prowadzą prawidłowych ksiąg handlowych lub ksiąg gospodarczych, wymiary podatku przemysłowego od obrotu dochodowego w wysokości wymiaru ustalonego za rok ubiegły, bądź też częstokroć w wysokości wyższej aniżeli w latach poprzednich.

Stwierdzono przytem, że w tego rodzaju wypadkach Urzędy Skarbowe nietylko, że nie posiadały konkretnego materjału w postaci odpowiednich informacyj, lecz nawet nie przeprowadzały uprzednio żadnych dochodzeń, któreby uzasadniły w sposób niebudzący wątpliwości uskutecznienie wyższych wymiarów.

Ponieważ wskutek przytoczonego wyżej postępowania Urzędów Skarbowych, w dobie obecnego kryzysu gospodarczego — wytwarza się w społeczeństwie nastrój nieprzychylny dla wszystkich poczynań władz skarbowych, w konsekwencji czego płatnicy powstrzymują się w płaceniu podatków, nadto zaś nastrój ten wykorzystany jest przez pewne czynniki dla celów agitacyjnych, zmierzających do podrywania autorytetu władz skarbowych, polecam PP. Prezesom (P. Naczelnikom Wydziału Skarbowego) wydać podwładnym Urzędom Skarbowym odpowiednie zarządzenie, aby kierownicy Urzędów zwracali specjalną uwagę na należyte ujęcie osiąganych przez płatników obrotów i dochodów, jak również, aby w każdym wypadku wymiary były uzasadnione bądź to otrzymanemi informacjami, bądź też w braku tychże, opinjami rzeczoznawców, powołanych z pośród fachowców i osób, dających rękojmię uczciwej oceny.

Nadzór nad przestrzeganiem tych zasad zlecam specjalnej pieczy PP. Prezesów Izb Skarbowych (Naczelnika Wydziału Skarbowego).

## Potrącanie przez służbodawcę kwot podatku dochodu od uposażeń.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 20. I. 1933 r. L. D. V. 20553/I/32 wyjaśniło, że za obowiązujący termin, w którym potrącone przez służbodawcę kwoty podatku od uposażeń służbowych winny być wpłacone do kasy urzędu skarbowego, należy uważać termin, określony w części II art. 112 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. Ust. R. P. Nr. 58/1925 poz. 411).

Równocześnie Ministerstwo Skarbu anulowało wyjaśnienia, zawarte w ustępie II okólnika z dnia 4. 7. 1930 r.

# Sprawy kolejowe, pocztowe i stemplowe.

## Zniżka opłat kolejowych.

Dziennik Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 4 z dnia 18 stycznia 1933 r. przynosi nieznaczne zmiany w klasyfikacji towarowej oraz szereg indywidualnych zniżek w taryfach towarowych część II, zeszyt 1b i 2 tudzież w aneksie do części II. Ulgi przewidziane w aneksie dotyczą: zboża w ziarnie, mąki, otrąb zbożowych ziarn, roślin strączkowych, wytłoków buraczanych, ziemniaków świeżych i suszonych, mleka, wyrobów stolarskich, rud żelaznych i siarkowych, złomu żelaznego, surówki żelaznej, sody amoniakalnej i glauberskiej, cementu, cegieł, superfosfatów, wapna i soli potasowych.

Zniżki powyższe obowiązują od dnia 20 stycznia 1933 r. Ponieważ wskutek spóźnionego rozesłania powyższego dziennika w wielu wypadkach nie nastąpiło zastosowanie zniżek, przeto zaleca się dokładnie skontrolowanie listów przewozowych. Sprawdzanie listów przewozowych wykonuje Związek Fabrykantów i reklamacje nadpłat przeprowadza za umiarkowanem wynagrodzeniem.

## Zmiana taryfy za międzymiastowe rozmowy telefoniczne.

W Dzienniku Ustaw Nr. 5. z 31 stycznia r. b. ukazało się rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z 16 stycznia r. b. w sprawie częściowej zmiany i uzupełnienia taryfy telefonicznej. Zmiany ogłoszone nie uwzględniają wcale ostatnio ze wszystkich stron podnoszonego postulatu obniżenia taryfy na rozmowy telefoniczne międzymiastowe. Taryfa pozostaje właściwie bez zmian zasadniczych, wprowadza tylko pod jednym względem pożądaną zmianę, a mianowicie za rozmowy telefoniczne w czasie od godz. 19—21 ustanawia stawki o 20 procent niższe od normalnych. Stawki taryfowe za rozmowy w godzinach od 21—8 są i nadal jak dotąd o 40 proc. niższe jak stawki normalne.

## Koperty z polem przeźroczystem.

Na skutek licznych zapytań w sprawie używania kopert z polem przeźroczystem umieszczonem równolegle do krótszego brzegu koperty, wyjaśnia się, że do końca roku 1933 wolno używać w obrocie wewnętrznym tego rodzaju kopert.

Byłoby więc wskazanem, aby zainteresowane przedsiębiorstwa wyczerpały w roku bieżącym posiadane zapasy, gdyż po 31 grudnia 1933 urzędy pocztowe nie będą przyjmowały przesyłek listowych w tego rodzaju kopertach, a dodatkowych zezwoleń Dyrekcja Poczt i Telegrafów nie będzie udzielała.

Nadawanie listów zwykłych i poleconych w kopertach z polem przeźroczystym, umieszczonem równolegle od dłuższego boku koperty nie ulegnie żadnym ograniczeniom.

## Z Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu podaje:

„W ostatnich czasach pojawiły się pogłoski powtórzone przez niektóre czasopisma, o rzekomem odroczeniu terminu wejścia w życie nowej taryfy cel-

nej, ze względu na konieczność przenegocjonowania do tego czasu szeregu traktatów handlowych z państwami zagranicznemi.

W związku z tem Ministerstwo Przemysłu i Handlu stwierdza, że pogłoski te nie odpowiadają rzeczywistości. Termin wejścia w życie nowej taryfy celnej został ustalony na dzień 11 października 1933 r. na podstawie rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o ustanowieniu taryfy celnej przywozowej, i żadna zmiana tego terminu nie jest przewidziana".

## Karygodne manipulacje znaczkami stemplowemi.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu przestrzega zainteresowanych przed karygodnemi manipulacjami znaczkami stemplowemi. Na terenie województwa poznańskiego stwierdzon obowiem w ostatnim czasie kilka wypadków, w których ze skasowanych znaczków wywabiano znaki skasowania, poczem sprzedawano je osobom, mającym zapotrzebowanie na znaczki stemplowe. Zdarzało się nawet, że tego rodzaju znaczki sprzedawano po nieco niższej cenie dystrybutorom. Izba Przemysłowo-Handlowa zwraca uwagę zainteresowanym, że znaczki stemplowe należy nabywać tylko w kasach skarbowych i u ustanowionych dystrybutorów, którym są zazwyczaj właściciele składów wyrobów tytoniowych. Dystrybutorzy zaś zgodnie z udzielonemi im instrukcjami, powinni zapotrzebowania swoje pokrywać tylko w kasach skarbowych. Postępowanie, o którem wyżej mowa podlega karze grzywny i więzienia, a dystrybutorów naraża na utratę wszelkich koncesyj skarbowych.

# Prawo i sąd w życiu gospodarczem.

## O zwolnienie z obowiązku ubezpieczenia w Kasie Chorych. Czy prokurent może żądać zwolnienia?

W rozumieniu ustawy o Kasach Chorych osobą, zastępującą bezpośrednio właściciela przedsiębiorstwa handlowego albo przemysłowego, jest osobą, która posiada upoważnienie do bezpośredniego zastępowania tegoż właściciela w granicach zwykle zakreślonych dyrektorom naczelnym, dyrektorom, prokurentom lub innym funkcjonarjuszom, bez względu na ich tytuł o podobnie szerokim zakresie działania i w rzeczywistości wykonywującym uprawnienia, wynikające z tego upoważnienia. Obojętne jest przytem czy dana osoba wykonywa te uprawnienia samodzielnie, czy też łącznie z inną osobą do tego powołaną. (Wyrok N. T. A. L. rej. 2024/30).

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozstrzygał sprawę w przedmiocie odmowy zwolnienia od ubezpieczenia na wypadek choroby prokurenta, który żądał zwolnienia od ubezpieczenia na tej zasadzie, że udzielona mu prokura nie jest ograniczona żadnemi wewnętrznemi zastrzeżeniami, że on też i w rzeczywistości działał za właściciela przedsiębiorstwa i że okoliczność, iż upoważniony jest do zastępowania przedsiębiorstwa tylko wspólnie z jednym członkiem Zarządu albo drugim prokurentem nie zmienia w niczem faktu, że zastępuje bezpośrednio właściciela przedsiębiorstwa.

Najwyższy Trybunał Administracyjny wyjaśnił co następuje: Ustawodawca umożliwił w art. 4 ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby zwolnienie się od obowiązku ubezpieczenia osobom, zastępującym bezpośrednio właściciela przedsiębiorstwa przemysłowego i handlowego (dyrektor naczelny i dyrektorowie prokurenci), o ile roczny ich zarobek przekracza 7 500 zł.

Mówiąc o osobach zastępujących bezpośrednio właściciela przedsiębiorstwa handlowego, ustawodawca ma niewątpliwie na myśli stosunki normalne, a w następstwie osoby, które nietylko faktycznie zastępują właściciela przedsiębiorstwa, lecz też mają upoważnienie do tego zastępstwa. Bezpośrednie zaś zastępstwo właściciela ujawnia się albo w dokonywaniu czynności uprawnionych dla właściciela albo w działalności faktycznej wewnątrz przedsiębiorstwa, albo też tak w jednym, jak w drugim wypadku. Gdy jednak ustawodawca w danym przepisie wprawdzie tylko przykładowo przytoczył dyrektorów naczelnych i dyrektorów prokurentów, przyjąć należy, iż przez przytoczenie to chciał zaznaczyć, że ma na względzie nie każde zastępstwo, które wogóle podpada pod pojęcie określonego wyżej bezpośredniego zastępstwa, lecz tylko takie, którego wykonywanie jest w zakresie poruczonym zwykle dyrektorom prokurentom lub innym funkcjonarjuszom o podobnie szerokim zakresie działania, bez względu na ich tytuł.

Na podstawie tej analizy przyjść należy do wniosku w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby, że osobą bezpośrednio zastępującą właściciela przedsiębiorstwa handlowego albo przemysłowego jest ten, kto posiada upoważnienie do bezpośredniego zastępowania tego właściciela w granicach, zakreślonych zwykle dyrektorom naczelnym, dyrektorom prokurentom itp. osobom faktycznie wykonywującym uprawnienia z tego upoważnienia płynące. Obojętną jest natomiast okoliczność, czy uprawnienia te służą danej osobie samodzielnie i są też przez nią samodzielnie wykonywane, czy też wspólnie z inną osobą do tego powołaną, gdyż interpretacja przepisu prawa bynajmniej nie wymaga samodzielności wykonywania zastępstwa.

## Czy magazynier jest pracownikiem umysłowym?

Wyjaśniając, czy magazyniera należy przyjąć do kategorji pracowników umysłowych Sąd Najwyższy ustalił, że aczkolwiek magazynier ponosi odpowiedzialność za przedmioty, znajdujące się w magazynie, tj. składzie towarów, to jednak odpowiedzialność ta wynika wyłącznie z dozoru nad powierzonemi magazynierowi przedmiotów, nie zaś z zarządu połączonego z kierownictwem administracyjnem, względnie technicznem, który charakteryzuje pracę pracowników umysłowych.

Magazynier wtedy więc tylko winień być zaliczony w poczet pracowników umysłowych, o ile oprócz czynności, wypływających z dozoru nad magazynem, czyli składem towarów, spełnia czynności rachunkowe, związane z obrotem dokonanym temi przedmiotami, tj. sporządza wykazy, specyfikacje, remanenty itp. a więc prowadzi książki, dotyczące przedmiotów, znajdujących się w powierzonym mu składzie.

Okoliczność, że magazynier wydaje kwity, wypełniając je wagą przywożonego do magazynu towaru i że tę wagę sprawdza, nie może stanowić o zaliczeniu takiego magazyniera do kategorji pracowników umysłowych, albowiem — jak to już niejednokrotnie Sąd Najwyższy wyjaśnił — prawie każda praca fizyczna wymaga pewnych czynności o charakterze pracy umysłowej, co samo przez się nie może być podstawą do uznania pracownika za umysłowego. (Orzeczenie Sądu Najwyższego w sprawie Nr. I. C. 2521/31).

## Przegląd ustaw i rozporządzeń.

**Rozporządzenie Rady Ministrów:** Zmiana w rozp. Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych — rozp. z dnia 2. 1. 1933 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 4 poz. 24)

**Rozporządzenia Ministrów:**

Organizacja przedsiębiorstwa państwowego „Polski Monopol Tytoniowy" rozp. Ministra Skarbu z dnia 10. 1. 1933 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 4 poz. 25).

Organizacja przedsiębiorstwa państwowego „Polski Monopol Tytoniowy" rozp. Ministra Skarbu z dnia 10. 1. 1933 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 4 poz. 26).

Organizacja przedsiębiorstwa państwowego „Polski Monopol Spirytusowy" rozp. Ministra Skarbu z dn. 10 1. 1933 (Dz. U. R. P. Nr. 4. pot. 27).

# Targi i wystawy.

## Targi Katowickie.

W czasie od 24-go maja do 8-go czerwca 1933 roku odbędą się na Śląsku tradycyjne IV. Targi Katowickie, urządzane przez Śląskie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej (Katowice, ul. Stawowa L. 14, telefon 71).

Motywem dla którego Instytucja organizująca nie waha się w najcięższych czasach dołożyć uciążliwych starań nad uruchomieniem tegorocznych Targów — jest chęć pełnego współdziałania ze społeczeństwem w przetrwaniu obecnego przesilenia gospodarczego, dążenie do wzmożenia ogólnej konsumcji i udział w powszechnym wysiłku nad bodaj częściowem utrzymaniem w ruchu warsztatów wytwórczości i pracy. Dotychczasowe wyniki Targów wykazują rzeczywiste zwiększenie ruchu handlowego, powodują zamówienia i wzmagają obroty oraz wywóz towarów. Rzeczą zatem godną największej uwagi w przeżywanym okresie jest fakt, że Targi Katowickie są aktywnym współczynnikiem budzenia patrjotyzmu gospodarczego. Ponieważ nasza przyszłość handlowa i dobrobyt zależą w dużej mierze od należytego rozwijania propagandy gospodarczej i ułatwiania zbytu wytwórcom, prezmysłowcom i kupiectwu — przeto każdy w tym kierunku rzeczowy i celowy wysiłek witać oraz poprzeć należy z pełnem zadowoleniem.

Wszelkich bliższych informacyj udziela zainteresowanym sferom organizująca Instytucja w Katowicach.

## Targi w Lille.

W okresie od 1 do 17 kwietnia odbędą się Międzynarodowe Targi w Lille. Ze względu na znaczną ilość Polaków zamieszkałych w okolicach Lille zorganizowanie sekcji polskiej na tych Targach byłoby nader wskazane. Chcąc uprzystępnić wystawcom polskim udział w Targach, Konsulat Polski w Lille pokrywa wszelkie koszta, związane z urządzeniem stoiska, a w pewnych wypadkach zgadza się ponieść koszta transportu. Bliższych informacyj udziela Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu.

## Jeszcze w sprawie wycieczki na Targi Brytyjskie.

Polskie Biuro Podróży „Francopol" donosi, że reprezentacyjna Wycieczka Przemysłu i Kupiectwa Polskiego na Targi Brytyjskie do Londynu i Birmingham wyruszy 24 lutego drogą lądową (nie jak poprzednio podawano drogą morską) przez Berlin, Hoeck van Holland. Pobyt w Londynie i Birmingham od 27 lutego do 2 marca, powrót 4 marca. Cena 725,— zł. obejmuje przejazd koleją w II klasie, okrętem w I klasie, całkowite utrzymanie w drodze. Dla importerów i poważnych kupców udających się w celach handlowych, Izba Handlowa w Warszawie wyda bezpłatne paszporty. Wizy bezpłatne są również zapewnione. W programie wycieczki przewidziane jest specjalne przyjęcie jej przez Dyrekcję Targów.

Zapisy przyjmują do 18 lutego Centrala P. B. P. Francopol w Warszawie, Mazowiecka 9, oraz wszystkie oddziały i agencje. Agencja w Poznaniu mieści się przy Al. Marcinkowskiego 11 w lokalu Firmy „Par" tel. 44-76.

Przy zapisie należy podać dokładnie imię i nazwisko zawód i adres, jak również wpłacić zadatek w wysokości zł. 300,—.

# Różne.

## Sądownictwo polubowne przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

W związku z artykułami, jakie pojawiły się ostatnio w prasie codziennej i fachowej, wskazującemi na celowość rozstrzygania sporów przez Sąd Polubowny — zwraca się sferom gospodarczym uwagę na to, że przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu działa stały Sąd Polubowny, rozstrzygający wszelkie spory wynikłe ze stosunków handlowych tak krajowych jak i zagranicznych. Działalność Sądu Polubownego opiera się na osobnym statucie. W myśl tego tworzy się listę sędziów polubownych wybranych przez plenarne zebranie Izby z pośród doświadczonych kupców i przemysłowców, którzy w większości od szeregu lat są sędziami handlowemi przy Sądzie Dkręgowym w Poznaniu, dają więc rękojmię znajomości stosunków faktycznych i prawnych z zakresu rozstrzyganych spraw. Koszty postępowania przed Sądem Polubownym Izby ustalone są na stopie stosunkowo niskiej, wynoszą bowiem 2½% od wartości sporu, przyczem pisma procesowe nie podlegają żadnej opłacie.

Izba Przemysłowo-Handlowa zwracając na powyższe uwagę, apeluje do sfer gospodarczych, żeby z usług tegoż Sądu korzystały w jak najszerszej mierze, poddając jego rozstrzygnięciu drogą umowy pisemnej spory, wynikłe z tranzakcyj handlowych względnie w przyszłości wyniknąć mogących, a dalej, żeby zastrzegały właściwość tego Sądu Polubownego w umowach spółkowych i powoływały Sąd we wszystkich innych spornych sprawach, jak: nieuczciwej konkurencji itp.

Wszelkich informacyj i porad co do formułowania zapisów na Sąd Polubowny, toku postępowania itp. udziela Sekretarjat Sądu Polubownego w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej, ul. Mickiewicza 31 (pokój 10).

## „Wzorcowa metoda ustalania kosztów własnych"

inż. B. Nawrockiego. Wyd. „Ligi Pracy" Str. 64. Ryc. 5 Cena zł. 2.—

Zmiany struktury gospodarczej i zmiany konjunkturalne uwydatniły — szczególnie w ostatnim okresie — słabe strony zupełnie niezależnych zakładów przemysłowych i innych komórek gospodarki narodowej, z których każda posługiwała się indywidualnemi metodami rachunkowości. Zmieniły się nietylko czasy, ale i warunki wytwórczości. Współpraca przedsiębiorstw poszczególnych branż stała się konieczną.

Współpraca ta jednak w niektórych wypadkach dała niepożądane wyniki w postaci sztucznego powstrzymania nadmiernych cen nieodpowiadających istotnym wkładom i możnościom nabywczym społeczeństwa. Z drugiej zaś strony niezaradność tych samych zrzeszeń wytwórców i brak sprężystości skłoniły w wielu wypadkach centralne władze państwowe do stosowania interwencjonizmu w zakresie dotychczas niespotykanym w historji życia gospodarczego.

Przerost interwencjonizmu i etatyzmu paraliżuje prawo automatyzacji, które będąc nieskrępowane zawsze i wszędzie prowadzi drogą stosunkowo krótką do ponownej równowagi gospodarczej.

Polityka gospodarcza, skłaniająca się nietylko u nas do poczynań etatystycznych i interwencjonizmu w coraz to szerszym zakresie, opiera swoje wnioski co do tego, czy, kiedy i jak należy wpłynąć na kształtowanie się zjawisk gospodarczych na danych, których ścisłość podlega dyskusji. Dane te wywierające

wpływ na decyzję, opierają się na różnorodnych metodach ustalania kosztów własnych i rentowności poszczególnych zakładów branż i odcinków życia gospodarczego. W tych warunkach zagadnienie wzorcowych metod ustalania kosztów własnych w zakresie jak najszerszym stało się palącą koniecznością. Jest to łagodna forma interwencjonizmu nie krępująca zbytnio wytwórczości i wymiany, dająca przytem możność porównania istotnego stanu gospodarczego i rzeczywistej rentowności poszczególnych wytwórni.

To też na czasie jest praca inż. Benedykta Nawrockiego, który w sposób treściwy i dostępny, świadczący o głębokiej znajomości przedmiotu, oświetla to zagadnienie na tle naszych warunków i na tle referatów i rozpraw ostatniego Międzynarodowego Kongresu Naukowej Organizacji.

Pierwsza ta praca w języku polskim na tak aktualny i żywotny temat zasługuje na to, by znalazła żywy oddźwięk w naszym świecie gospodarczym.

St. G.

## W sprawie wniosków na przywóz towarów reglamentowanych.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje zainteresowanym do wiadomości, że wnioski o udzielenie pozwoleń na przywóz towarów reglamentowanych na b. r. należy składać do Izby najpóźniej do dnia 18-go b. m. Wnioski nie nadsyłane w przepisanym terminie muszą być często odmownie załatwiane z powodu wyczerpania kontyngentów, wobec czego Izba zwraca uwagę na przestrzeganie powyższego terminu.

Firmy, które dotąd nie złożyły jeszcze odpisu świadectwa przemysłowego na rok 1933 uprasza się o dołączenie odpisów z oryginałami do wniosków o udzielenie pozwoleń na przywóz. Odpis należy zaopatrzyć w 0,50 zł. znaczek stemplowy. Oryginał świadectwa Izba zwraca natychmiast po uwierzytelnieniu odpisu.

Do wniosków o przywóz towarów z Austrji należy bezwarunkowo załączyć fakturę zaopatrzoną w wizę austrjackiego Ministerstwa dla Handlu i Ruchu w Wiedniu.

Podania o pozwolenie przywozu z Czechosłowacji mogą być wnoszone bezpośrednio do Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Opinja Izby jest w tym wypadku zbyteczną. Do podań tych tak samo jest wymagane dołączenie faktury wizowanej przez Czechosłowackie Ministerstwo Handlu w Pradze lub jego ekspozytury w Bratysławie i Użhorodzie.



**Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1 — Czcionkami Drukarni Polskiej S. A. w Poznaniu.**
**Redaktor odpowiedzialny Dyrektor Franciszek Łyczywek.**